

Ýa Muhammet Mustapa...

Category: Goşgular, Kitapcy

написано kitapcy | 23 января, 2025

Ýa Muhammet Mustapa... • **ÝA MUHAMMET MUSTAPA**

Eý, sypatyndan tekellim her til üzre müň sena,
Patyşahy-enbiýa sen, täji-furkany-öwlüyä.
Din anyň dini erür, gümrahlarga rehnema,
Barçanyň umydy senden taňla ol dar el-kaza,
Asy ymmatga şepagat, ýa Muhammet Mustapa.

Hak tagala päkiňni ýaratmyşdyr hesip,
Magsyýet derdige derman kylgujy hazyk tebip,
Çünki Mazag mähri birle bolgaý (ki) nesip,
Asy ymmatga şepagat, ýa Muhammet Mustapa.

Ýa Resyly-alemin, ýa seýýidi-Haýrulbeşer,
Kim seniň şanyňa nazyl boldy ol şakk el-kamar,
Kim saña inkär eder kasdan-emdan kad küfür,
Bul garyp binowalar halyga kylgyl nazar,
Asy ymmatga şepagat, ýa Muhammet Mustapa.

Hazreti Abu Bekir Syddyk erdi ýary owal-y,
Omary-Hattap adyl muhtesebler afzaly,
Bäd ez an Osman Zunnureýn, andan soñ Aly,
Eý be haky-hormaty-ol tört ýary kimseli,
Asy ymmatga şepagat, ýa Muhammet Mustapa.

Eý şehinşahy-nobowwet magdany-judy-kerem,
Enbiýa-ýu öwlüyäler barçasyndan muhterem,
Dini-aini-şerifiň barça äleme ylym,
Häki-paýyń tottyáýy – dideýi-lowhy-kalam,
Asy ymmatga şepagat, ýa Muhammet Mustapa.

Ýa Muhammet Mustapa, siz barçaga puşt-u penah,
Nefsi-näperman goluda kylmyşam daýym günäh,
Iltifatyň bolmasa daňla bolur halym harap,

Kaýda bargaý men, meniň-şermendeýi-namy-syýah,
Asy ymmatga şepagat, ýá Muhammet Mustapa.

Senden artyk mähribanym ýok meniň, biçäre men,
Egesiz itler kibi nefsim üçin awara men.
Hiç (bir) bilmes men ki, men älem era ne käre men,
Ýá Beniulla, terahhum eýle, wejhi-gara men,
Asy ymmatga şepagat, ýá Muhammet Mustapa.

Ýedi gat gerdun zeminiň boldy magraj agşamyň,
Kaby-kowseýin adadnaga ýetdi mukaddemiň,
Jebraýyly-Alla idi ol gjie ýary-hemdemeniň,
Häki-nalyň ziýaýy-çeşm arşy-agzamyň,
Asy ymmatga şepagat, ýá Muhammet Mustapa.

Magtymy biçäre bolmuşdyr günäh birle esir,
Ystyganet kyl aña, ýá Seýýidi-hatmy-resul,
Binowalarnyň dogasyny huda kylgaý kabul,
Maksudy-mejmug-ymmat bolgusy sizden husul,
Asy ymmatga şepagat, ýá Muhammet Mustapa.

• MUHAMMET MUSTAPA

Owwal çyragy-ziýa bolgan Muhammet-Mustapa,
Barçaga puşt-u pena bolgan Muhammet-Mustapa,
Göwheti-gyýmatbaha bolgan Muhammet-Mustapa,
Ymmatyga rehnema bolgan Muhammet-Mustapa,
Daýyma sahyp yza bolgan Muhammet Mustapa,
Ymmatym diýdi: "Eda bolgan Muhammet Mustapa".

Ymmatym diýdi: "Tenimden gitdi külli kuwwatym,
Sen rowa kylgyn, ylahy ymmatymga şefgatym,
Çün pida bolsun heme ymmatga kylgan tagatym,
Zikir boldy çün dilimge gaýguýy-külli ymmatym",
Derdi-ymmatyga dowa bolgan Muhammet Mustapa,
Ymmatym diýdi: "Eda bolgan Muhammet Mustapa".

"Ymmatymyň ýoluga bolsun meniň janym pida,
Ruhý-pákimge heme ymmaty kylgyn aşina,

Ymmatymny eýlegin, ýa Reb, çü azady-jeza,
Nury-päkiňge heme ymmatny kylgaý sen rowa".
Derdi-ymmatyga şipa bolgan Muhammet Mustapa,
Ymmatym diýdi: "Eda bolgan Muhammet Mustapa".

"Çün giderde bendelerni öwlüýä kylsyn, huda,
Küll ymmatny günäden bigünä kylgyn, huda,
Nury-imanga hemeni aşina kylgyn, huda,
Ymmatymny heşt jennet içre ja kylgyn, huda".
Gol açyp, sahyp doga bolgan Muhammet Mustapa,
Ymmatym diýdi: "Eda bolgan Muhammet Mustapa".

Men doga kyldym bu ymmat hakyga, kylgyl kabul,
Hiç ymmaty saba magşar era kylma melul,
Külli ymmatlarny jennet era kylgyl dohul,
Külli ymmat hakyga tynmaý doga kylgyl, resul;
Ymmat üçin desti-wa bolgan Muhammet Mustapa,
Ymmatym diýdi: "Eda bolgan Muhammet Mustapa".

Özüden kylgyl heme ymmatlarmy bährewer,
Ymmat üçin daýyma gözleriden ýaşy akar,
Ymmatymny kylmagaý sen kim, giriftary-sakar,
Ymmatymny ýene hoşnud eýlegil wagty-safar,
Ymmat diýp alemden pena bolgan Muhammet Mustapa
Ymmatym diýdi: "Eda bolgan Muhammet Mustapa".

Çün giderde ymmatym destige bergen kimýa,
Ol Azazyl mekriden ymmatny sen kylgyl jyda,
Ruzy-magşarda heme ymmatga men-men pişwa,
Gol açyp, ýyglap, doga eýlär ili ol Mustapa,
Ymmatyga rehnema bolgan Muhammet Mustapa,
Ymmatym diýdi: "Eda bolgan Muhammet Mustapa".

Gaýguýy-ymmatydan erür bagrymyzda gan,
Çün sapar üstüde sen ymmatlarmy kyl aman,
Sen keremden bagışлагаý külli ymmatga iman,
Bes meniň ymmatymnyň sowabyny eýle geran,
Rehberi-ruzy-jeza bolgan Muhammet Mustapa,

Ymmatym diýdi: "Eda bolgan Muhammet Mustapa".

Ymmatymny ruzy-mağsar kylmagaý sen sernegun,
Külli ymmat hakyga dynmaý doga kyldym, resul,
Külli ymmatlarga asan eylegin ruzy-zebun,
Derdi-gamga mübtela bolgan Muhammet Mustapa,
Ymmatym diýdi: "Eda bolgan Muhammet Mustapa".

Eý hudawend-a, kerem kyl şehr Jebrayyl haky,
Çün mukarrab bargäh bolgan çü Mikaýyl haky,
Men doga kyldym Wezaýyl, Ysrafyl haky,
Ýetdi tyg astyga ja bolgan Ysmagyl haky,
Käni-syr birle heýye bolgan Muhammet Mustapa,
Ymmatym diýdi: "Eda bolgan Muhammet Mustapa".

Ymmatymny ruzy-mağsar kylmagaý sen şermisar,
Külli ymmatlary sen kylgyn saba azady-nar,
Çün terahhum eýlegin ymmatga, eý Perwerdigär,
Nury-rahmetni heme ymmatga kylgyn, birubar,
Bendäge nurdan ata bolgan Muhammet Mustapa,
Ymmatym diýdi: "Eda bolgan Muhammet Mustapa".

Eý be haky-nury-Isa rahmet etgin bendäni,
Ýolda galgan ähli-usýan asy-şu şermendäni,
Men doga kyldym jemyg betfehalu gendäni,
Jenneg içre jaý kylgyn ruzy-mağsar bendäni,
Daýyma käni-seha bolgan Muhammet Mustapa,
Ymmatym diýdi: "Eda bolgan Muhammet Mustapa".

Eý be haky-çün jemyg enbiýanyň hormaty,
Kuhý – Tur üstüde raz aýtgan Musanyň hormaty,
Puh bilen ol dem Halyl ba safanyň hormaty,
Erräni başyga goýgan Zekeriýanyň hormaty,
Ymmatymga mähriban olgan Muhammet Mustapa,
Ymmatym diýdi: "Eda bolgan Muhammet Mustapa".

Renji-mähnet görgen emma Eýýubu enna kany,
Murdalarny zinde kylgan hazreti-Isa kany,
Kuhý-Tur üstüde raz aýtgan oşol Musa kany,

Gaýusy ymmatga galgan ol resul ulla kany,
Bes dürri-gyýmat baha bolgan Muhammet Mustapa,
Ymmatym diýdi: "Eda bolgan Muhammet Mustapa".

"Ymmatym!" diýp Mustapa eýlär idi ah-u pygan,
Bes mübarek bagryny ymmatlar üçin kyldy gan,
Ymmatym diýdi teniden çykdy ahyr baz jan,
Bolma gapyl, ymmata bolgaý nesip jennet mekan,
Akybet ýer üzre ja bolgan Muhammet Mustapa,
Ymmatym diýdi: "Eda bolgan Muhammet Mustapa".

Derdi-bidermanga uçran men, özüň bolgun tebip,
Nury-rahmetden heme müminge kylgaý sen nesip,
Bolma gapyl merkden, elbetde ol saña karyb,
Sen terahhym eýlegin ymmatga ferda, eý habyp,
Nury-hakdan kimiýa bolgan Muhammet Mustapa,
Ymmatym diýdi: "Eda bolgan Muhammet Mustapa".

Nik bolsaň wakty-çün rahtyňa kimiýa boldy merk,
Kim ýaman bolsa, any ahyrda ryswa kyldy merk,
Nije şehbazlarny ýer astyda, bil ja kyldy merk,
Wa-hasrat-a, Mustapa ömrünü kuta kyldy merk,
Ruzy-magşar rehnema bolgan Muhammet Mustapa,
Ymmatym diýdi: "Eda bolgan Muhammet Mustapa".

Göwheti-gyýmatbahany rusyýah ymmatga ber,
Rahmetiňki, eý Hudaý-a, pürgünäh ymmatga ber,
Heşt jennetni giriftarnema ymmatga ber,
Saýaýy-arşy hudany pürgünäh ymmatga ber,
Asy ymmatga dowzahny oşol gün ymmatymdan eýle dur,
Külli ymmatlarny etgil ruzy-magşar garky-nur,
Bende bolsaň, daýyma dünýäde bolgul bi gurur,
Külli ymmatlarny etgil ataşy-yşkyňa pur,
Bendwýi-hassy-huda bolgan Muhammet Mustapa,
Ymmatym diýdi: "Eda bolgan Muhammet Mustapa".

Çün säherler oýganyp ymmatyga kyldy doga,
Ymmatymny garby kylgyl, ylahi, pury-ziýa,
Ruhý Ebu Bekir, Omar, Osman, Alyýy-Murtaza
Eý behaky-ruhy-päki ol Hüseýin-Kerbela,
Derdi gamga aşina bolgan Muhammet Mustapa,
Ymmatym diýdi: "Eda bolgan Muhammet Mustapa".

"Ymmatym!" diýp her säherler tartar erdi ah, wah,
Ymmatymny rahmet etgeý sen oşol ruzy-jeza,
Hasta ymmatlarny derdige özüň bergen dowa,
Rahmet etgeý külli ymmatny kyýamatda pena,
Bendelerge bibaha bolgan Muhammet Mustapa,
Ymmatym diýdi: "Eda bolgan Muhammet Mustapa".

Eý behaky-ruhy-päkiden hemmäni rahmet et,
Hastayý-gamy-dideýi-ymmatny ähli jennet et,
Ýa Muhammet, külli ymmatlarga ferda şefkat et,
Ýagşylar birle dowam ymmatny sen hemsöhbet et,
Ruhý çün suýy-sema bolgan Muhammet Mustapa,
Ymmatym diýdi: "Eda bolgan Muhammet Mustapa".

Çünkü Ýahýá dek çunan sen ýylaýyl şam-u säher,
Magsyýetni, eý Hudaý-a, sen tenimden kyl be der,
Ýyglady Ahmet heme ymmat üçin huny-jiger,
Ymmatymny ruzy-mağşar kylgyl azady-Sakar,
Çün zemin üstüge şa bolgan Muhammet Mustapa,
Ymmatym diýdi: "Eda bolgan Muhammet Mustapa".

Bende, her şam-u säher goýgul, hudany ýat kyl,
Sen giriban para kylgyl nalaýy-perýat kyl,
Eý Hudaý-a, hastaýy-gamgyn köňülni şat kyl,
Ol kyýamat şiddetinden sen bendäni azat kyl,
Häki-paýy totuýa bolgan, Muhammet Mustapa,
Ymmatym diýdi: "Eda bolgan Muhammet Mustapa".

Çün howaýy-nebisge bolma mysaly ermeni,
Sen tekebbir kylmagyl aslyň erür aby-meni,
Diýdi Ahmet: "Ymmatymny eýlegil nurdan, gany!"

Ýokлагаý magşar günüde Mustapa, Magtym seni,
Ruzy-magşar pişwa bolgan Muhammet Mustapa,
Ymmatym diýdi: "Eda bolgan Muhammet Mustapa".

• **SAÇDY MUHAMMET**

Owwal deslap baryp Haýbar dagynda,
Kapyrlar ganyny saçdy Muhammet.
Leklaherde, Sekwan, Käbil şährinde,
Jepa çekip dini açdy Muhammet.

Aşyklar baş olup, ýska münende,
Tura nazar düşüp, daglar ýananda,
Byrag gökden gelip, ýere inende,
Refref münüp, arş uçdy Muhammet.

Mikaýyl, Ysrafyl, Ezraýyl bile,
Geldiler, durdular Jebraýyl bile,
Seýr etdi Selsebil, Zenjebil bile,
Köwser argyyndan içdi Muhammet.

Magrahyň gijesi seýre baranda,
Ýa Jebraýyl emin bile ýörenede,
Behişt gapysynda gelip duranda,
"Bismilla!" diýp, işik açdy Muhammet.

Magtymguly, özge dini bozdular,
Yklym-yklym, şäher-şäher gezdiler,
Jepa çekip, yslam dinin düzdüler,
Altmış üç ýaşynda geçdi Muhammet.

• **GÖRGEÇ, RESUL**

Düşdi bir hoşluk jahana nusratyň görgeç, resul,
Sernegun boldy senemler lemattyň görgeç, resul,
Külli älem boldy ykrar sünnetiň görgeç, resul,
Rahy-zulmat boldy röwsen aýatyň görgeç, resul,
Tapdy dowzahdan aman, söhbetiň görgeç, resul.

Sen ki geldiň dünýäye, butlar boldy sernegun,

Artdy yslam şöhraty, kapyrlar oldy hem zebun,
Hem Ebubekir, Omar, Osman çü bolgaç rehnemun,
Boldy kapyr zit (garşy) saña ismi mukruň mümünin,
Iki dünýä boldy hoşnut rahmetiň görgeç, resul.

Hormat ile hak salam bergen Safyulla kimin,
Älemi gark eýlegen Nuhy-Nebiulla kimin,
Gökde güne ýar olan Isa-Beruhulla kimin,
Nije müň pygamber ol Musa-Kelimylla kimin,
Galdylar haýratda löwläk, hylgatyň görgeç, resul.

Ol şebi-magraj habar ýetgeç saña magşukdan,
Arş-u perş olmuş tejelli çün münүň dek şowkdan,
Bu mukarraplar besi babähredirler bu zowkdan,
Hem besaty-gurp üzə bardyň, oturdyň fowkdan,
Gaýdy diş barmakda munlar gurbatyň görgeç, resul.

Döwri-sabukda ötenler, ýa, jemalyň çün işin,
Gerdişi şanyna galan mugtakydlardan ýagyn,
Guldugynda gün hyjalat içre galmyş hem zemin,
Hem pelek üzre melekler diýdiler: "Sed aperin!"
Bu makam agla bile hümmetiň görgeç, resul.

Ýa, habyb-a, ýşkyň ile tende janyň suz ede,
Gün ýüzün hak döndere bir aýry meýl ruz ede,
Erte magşar älem ählin yüz ýigrimi guz ede,
Istese naru sakar ymmatlaryň mähuz ede,
Dep ola naru jähennem haýbatyň görgeç, resul.

Hamdyňa tiller gururdyr arşu-pereşler aglady,
Bidahanu-bizyban otlar, ağaçlar aglady,
Eşki-abyn joşduryp, bu dagy-daşlar aglady,
Ýedi gün Käbe daşynda gurt-guşlar aglady,
Aýdyýar Magtymguly, bu pyrkatyň görgeç, resul.

• ÝA RESUL

Bu meniň janyň seniň ýoluňda gurban, ýa resul,
Her ne kim kylsaň jepa bu jana derman, ýa resul,

Söýübän, bar eýlemişdir seni rahman, ýa resul,
Gullugyňda intizardyr uşbu jahan, ýa resul.

Ol azap ennarydan bolmuş seniň ýoluň ýyrag,
Özüňni kylmyş huda ferdöwsi-agla hem Byrag,
Sen ki geldiň dünýäye, bu äleme ýandy çyrag,
Şükürylla, tä beýany boldy jahan, ýa resul.

Dert ile bu ýüregim her lahma ah kyldy niçe,
Ahymyň dermany owwal Abdylla, Weýsel hoja,
Her zaman mahy-jemalyň düýşüme girmez gije,
Galar ol bu munça kim janymda arman, ýa resul.

Zary ýyglayúban hem isteýedir men seni,
Bu zelillik içre sen köp goýmagyl hara meni,
Hem ýene mizan çekiliп, ola magşaryň günü,
Köп ynanjym sen durar sen, uly diwan, ýa resul.

Aşyga hüw!-hüw! diýip bolgusy magryfet güli,
Bu zelil biçäräniň, belki, saňa ýeter eli,
Ahu-efganyň seniň kim, ýat edip Magtymguly,
Gam içinde şeýle bir bimaru haýran, ýa resul.

• **ÝA RESUL**

Hak seni serwer ýaratdy, patyşahym ýa resul,
Enbiýa ser defteri, nury ylahym ýa resul,
Zulmaty tutdy jahany (bu) düýdi-ahym, ýa resul,
Baş goýup ýatsam gapyňda, kyblagähim ýa resul,
Sen geçirgil nalaýu, perýadu ahym, ýa resul.

Barçadan agla ýaratdy asly nury-päkni,
Kaddyga kyldy mynasyp hylgaty-döwläkni,
Ol mübärek gollarynda hem asaýu meswakny,
Ymmatym diýgeý sen a:my, asyýu bibäkni,
Sen geçirgil nalaýu, perýadu ahym, ýa resul.

Diýdiler: "Soltany-älem adyňa asdyk bola",
Mugjyzaňny birisi gösetgeli ol şak bile,

Arş üstüne çykyp raz aýdyşar sen hak bile,
Aý, bulutdan kim yşarat eýlediň barmak bile,
Künbedi-hafranga çykmyşlar güwähim, ýa resul.

Wazzyhadyr ýüzleriň her vwrwkeýi mahu leýl,
"Süreýi-ykra" saňa mužde getirdi Jebraýyl,
Ol Hatyja tapmaýyn imana geltirdi meýl,
Fahry-älem sen-seni özge nebiler bir zeýl,
Hatm edip arwahyňa kyldym dogahym, ýa resul.

"Ýa resulylla!" diýip, andan gider boldy Byrak,
Leýletil magraj gijesi Taňry ýetirdi gyvak,
Ýedi asman işigin açdy melaýyk bi sorag,
Tört ton geldi saňa ýaşyl, gyzyl hem sary, ak,
Birisin söýüp aldyň, şol boldy razyň, ýa resul.

Ýat eder Magtymguly döwranda men gallaçny,
Şefkatyňdan nä umyt etme meni-mähtäçni,
Hyzmatyňda seýr ederler Leýletil magrajny,
Ol huda söwen üçin goýdy başyňa täçni,
Hatm edip arwahyňa kyldym dogahym, ýa resul. Goşgular